

УДК 811.111'276.5:796

І. М. Медведська

ORCID: 0000-0002-9090-8754

Є. В. Венєвцева

ORCID: 0000-0003-1863-9649

ЗАСОБИ МОВНОЇ ОБ'ЄКТИВАЦІЇ КОНТРОЛЮЮЧОЇ СТРАТЕГІЇ ДИСКУРСУ ФІТНЕС-ЗАНЯТЬ

Статтю присвячено вивченню мовних засобів реалізації контролюючої стратегії англійськомовного дискурсу фітнес-занять. На основі дослідження контекстуальної семантики набору типових лексичних одиниць, характерних для тієї чи іншої комунікативної тактики у межах дискурсу фітнес-занять, із використанням системно-функціонального, стилістичного методів та семантико-синтаксичного аналізу встановлено текстові імплікації та стійкі конотації конкретних вербальних одиниць, що мають потенціал впливу на адресата дискурсу фітнес-занять. У результаті дослідження відеофрагментів занять фітнесом виокремлено такі комунікативні тактики контролюючої стратегії англійськомовного фітнес-дискурсу: тактика перевірки, перепитування, нагадування, схвалення / несхвалення, головної комунікативною інтенцією яких є контроль за правильною технікою виконання вправ, усунення наявних помилок та забезпечення оптимальності й результативності занять фітнесом.

Ключові слова: інституційний дискурс, фітнес-дискурс, комунікативна інтенція, комунікативна стратегія, комунікативна тактика, мовленнєвий акт.

DOI 10.34079/2226-3055-2021-14-25-229-236

Постановка проблеми у загальному вигляді та зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Враховуючи той факт, що соціальне життя становить певну сітку взаємопов'язаних соціальних практик різного плану, під якими розуміють відносно усталені форми суспільної діяльності (Fairclough, 2009), англійськомовний фітнес-дискурс (далі – АФД) є самостійним різновидом соціальної практики, що відбиває певні мисленнєво-мовленнєві особливості мовців та реалізує комунікативні наміри індивідів, спрямовані на задоволення різнопланових нижчих та вищих потреб (Маслоу, 1999, с. 52). Інакше кажучи, фізіологічний бік людської природи, її біологічні потреби (тілесні чи духовні) мотивують індивіда до необхідності їх реалізації. Форми, в яких об'єктивуються потреби, можуть бути різними.

Аналіз досліджень з теми статті. Однією з таких форм є комунікація, у процесі якої виникає новий інститут (фітнес-клуб) і, як наслідок, різновид спортивного дискурсу – фітнес-дискурс (Білоус, 2011; Дубчак, 2009; Зільберт и Зильберт, 2001; Казеннова, 2009; Кудрин, 2011; Малышева, 2011; Панкратова, 2005; Снятков, 2009). Результатом соціальних практик індивіда є новоутворені тексти – усні чи письмові, які є елементами соціальних подій (Fairclough, 2009; Kress, 1989, с. 12; Sacks, 1972, с. 32). В основі таких текстів лежать комунікативні інтенції учасників дискурсу, що реалізуються низкою мовленнєвих стратегій і тактик (Вежбицка, 1997; Шмелева, 1990).

Будь-який інституційний дискурс передбачає використання стандартного, ритуалізованого набору стратегічно спрямованих висловлювань, що базуються на основних комунікативних завданнях та цілях, базових потребах і цінностях того чи іншого інституту. АФД не є виключенням.

Актуальність дослідження. Згідно з методикою нашого дослідження (Білоус, 2015), в основу якої для виокремлення стратегій АФД покладаємо теорію мовленнєвих актів та теорію мовленнєвих жанрів (Austin, 1962, с. 108; Searle, 1979, с. 12–16), ми виокремили такі стратегії АФД: інформативно-навчальну, фатичну, директивну, мотиваційно-заохочувальну, організаційну, оцінну, контролюючу та сугестивну.

Комунікативна інтенція, що реалізується під час занять фітнесом, спрямована на досягнення позитивних змін у фізичній формі клієнта та стані його здоров'я; на підвищення його самооцінки, та розвиток упевненості у собі, у своєму зовнішньому вигляді; на покращення настрою, на фізичну та духовну рекреацію після напруженого робочого дня, на закріплення мотивації у подальшій необхідності заняття фітнесом шляхом інформування та навчання. Запорукою результативності занять фітнесом є контроль над виконанням фізичних вправ, а, відтак, контролююча стратегія посідає важливе місце у комунікативному арсеналі фітнес-інструктора і є **метою** нашого дослідження, у межах якого плануємо вирішити наступні **завдання** – виокремити тактики контролюючої стратегії АФД та здійснити оцінку їхньої ефективності.

Виклад основного матеріалу. Контролююча стратегія АФД орієнтована на моніторинг за правильною технікою виконання вправ, усунення наявних помилок та забезпечення оптимальності й результативності занять фітнесом. На ментальному рівні використання контролюючої стратегії передбачає поповнення й корегування знань чи уявлень клієнта, які були неточними або неповними / недостатніми. У межах АФД контролююча стратегія реалізує низку тактик.

Тактика перевірки може втілюватись у дискурсі фітнес-інструктора по-різному: від безпосереднього повідомлення про те, що він збирається перевірити якість виконання вправи (*Let's see what you got. Let's have a look. How are you doing over there, Lea?*), до звичайного коментування фізичної діяльності клієнта. При цьому інструктор підходить до клієнта, вказує йому на його недоліки, демонструючи при цьому правильну тактику виконання вправи, або підтверджує її правильність. Вербальні засоби імплементації тактики перевірки свідчать як про індивідуальний підхід інструктора до кожного клієнта, так і про спільну справу, яку вони виконують на занятті разом, долаючи труднощі та уникаючи помилки. Розглянемо приклад:

(1) *Let's see what you got. Let's get a little bit crazy with Kristen over here (approaches her). She's already crazy up here. Up, give it to me, up, up, up (shows the height level with her hand). Good* (Майклс, 2021).

(2) *So again with this motion (approaches the client, touches her shoulders, demonstrating the techniques) you're squeezing that bicep and extending it. Beautiful. Long lean muscles. Staying really nice and tall. Your legs are just a little bit shoulder widths apart. Just keep it right there. Again squeeze in and down. Keep going with this* (Harper, 2013).

Вербальні засоби, на зразок, лексичної одиниці *feel*, а також прислівників *ready*, *okay* та *right* у складі розділових, загальних чи спеціальних питань, сприяють вербалізації **тактики перепитування**, перлокутивний ефект якої покликаний забезпечити перевірку правильного перебігу занять, розуміння техніки виконання вправи, а також контроль позитивного впливу тренувань на організм клієнта та його самопочуття. У такий спосіб фітнес-інструктор прогнозує вербальну чи невербальну реакцію клієнта на питання та подальшу діяльність на занятті. Так, усі подані нижче приклади демонструють прогнозування інструктором позитивної відповіді, підтвердження інформації, втіленої у питальних висловленнях, для розуміння поточної ситуації та планування переходу до наступної вправи. Прогнозування також передбачає гнучкість комунікативної поведінки інструктора надалі. Тактика перепитування набуває більшої сили у супроводі

невербального компонента (далі – НВК), а саме: візуального контакту, торкання клієнта, висхідної інтонації вербального висловлення тощо (Солощук, 2009). Іншими словами, ефективність вербальних засобів імплементації тактики перепитування підсилюється різними НВК, а разом вони виступають необхідними зв'язувальними елементами, що дозволяють інструктору перейти від одного виду вправ до іншого.

(3) *Instructor: How are you doing, guys? (Turns her head halfway to the clients.)*

Clients: Fine!

Instructor: Come on talk to me. I want to make sure you're really talking. Come on, talk to me, "Hi, Jane, my day is fine" (Fonda, 2021).

(4) *Instructor: Elbows up, shoulders high, and twist, feel it in a waist. Can you feel it?*

Clients: Yeah!

Instructor: All right (Fonda, 2014).

(5) *Think about your biceps, squeeze your muscles as hard as you can. Only the biceps, right Stephanie? – Yes. – Nothing and anything else rather than biceps (Harper, 2013).*

Час від часу фітнес-інструктор використовує **тактику нагадування**, аби запобігти травмам, забезпечити ефект від правильності виконання вправи або просто заручитись впевненістю про розуміння клієнтом необхідності виконання вправи. Реалізацію такої цілі забезпечують наступні мовні засоби: часте повторення слова *remember*, таких фраз як: *like I said, keep that in mind, again, as you know* тощо. Невербально інструктор підсилює своє повідомлення за допомогою інтонації (виділення необхідної інформації голосом, паузи) та жестів – плескання у долоні, вказування пальцем в бік аудиторії, розведення долонь у боки, жест рукою, що виражає категоричність та заперечення тощо. У такий спосіб фітнес-інструктор здійснює референцію на:

а) сказане ним раніше: (6) *Again, why am I doing this? (Claps her hands.) Like I said, upper body, lower body combination (index finger pointed towards the audience) (Майклс, 2021).*

б) наявні у клієнта знання: (7) *As you know, if you are familiar with me at all (wide hand gesture), I'd like to begin with the warm-up to help to prevent the injury (categorical downward hand gesture) (Майклс, 2021).*

в) Раніше здобутого досвіду:

(8) *Keep them (arms) low and below the heart. Why? You remember correctly from my warm up – because the higher are the arms (lifts the arms up), the harder it is for the heart to work (Майклс, 2021).*

Тактика схвалення / несхвалення виконання вправи охоплює вирази, на зразок, *that's it, that's right, there you go* тощо. Зауважимо також, що на відміну від оцінної стратегії, де тактика схвалення / несхвалення включає емоційний компонент та спрямована скоріше на мотивацію і похвалу, апелює до почуттів та позитивного настрою, у межах контролюючої стратегії ця тактика позбавлена емоційності, а головним завданням інструктора є просто контроль діяльності клієнта. Різниця у вживанні однієї тактики в межах різних стратегій особливо помітна на невербальному рівні: посмішка, емоційність мовлення, висхідна інтонація на протигагу нейтральному, часто сконцентрованому або суворому виразу обличчя, низхідній інтонації, автоматичному проговорюванню типових фраз.

Аналіз текстових фрагментів занять фітнесом виявив, що, як правило, пряме вказування на неправильність виконання вправи, тобто вираження несхвалення, не властиве АФД. Інструктор може виражати несхвалення виконання фізичної вправи не відкрито, а шляхом натякання через перепитування, повторення, коментування; невербально – хитання головою, інтонацією тощо. Зміст НВК може не відповідати ВК

(вербальному компоненту) – контрадикторний тип взаємодії ВК та НВК (Солощук, 2009). Розглянемо приклади тактики схвалення / несхвалення у межах контролюючої стратегії:

(9) *Instructor (says it standing between the client without looking at the addressee, first looking strict then smiling): Where are your abs, pulled in, right Francisco?*

Client: Sure (smiling).

Instructor (to everybody): Shoulders are back, and come up. Let's do that one more time (Harper, 2013).

(10) *Now, put your hands a little farther off you. Uh-h-h, other way, other way, baby. There you go!* (Майклс, 2021)

(11) *Extend. (Walks among the clients checking them out.) That's right. Everyone looks good* (Harper, 2013).

(12) *That's it – nice and easy start right now, guys* (Harper, 2013).

Помічено, що інструктор може вказувати на неправильність техніки виконання вправи того чи іншого клієнта, звертаючись не до нього безпосередньо, а до всіх одразу, аби не образити його при всіх. При цьому він може вказувати на інших, коментувати їх діяльність, спонукати їх до перевірки техніки виконання. Вирази, які вказують на його несхвалення наступні: *last thing I want to see is; I don't want to see*. До невербальних засобів вираження несхвалення відносимо демонстрування неправильної та правильної техніки, заперечні рухи руками, підняття вказівного пальця вгору у знак застереження, вдавання до заперечної інтонації тощо – координаційний та ідентифікаційний тип взаємодії ВК та НВК (Солощук, 2009). Розглянемо приклад:

(13) *(Pointing at the angle of Francisco's bent knee) I don't want to see your knee go past your toe. (The instructor addresses other clients.) Perfect form! That's what I want you to do. Look down at your leg right now, look down (index finger up, moves his hand, controlling intonation, addresses everyone). Make sure that you see that straight line* (Harper, 2013).

(14) *Last thing I want to see you do is round it all out (rounds his back out). I want you to pull back (pulls back)* (Harper, 2013).

Несхвалення техніки виконання вправи виражається також через наказ або заборону, тобто тактики директивної стратегії, та супроводжується застережним тоном інструктора і рухами, що демонструють правильність чи неправильність фізичної діяльності клієнта.

(15) *Don't try to add movement by swinging the legs up (she imitates swinging with her hands), because that's not using the stomach muscles. What you want to do is just concentrate on those lower abdominal, just contracting them, pulling them in and as they pull in, you're gonna lift the hips off the floor* (Fat Burning Classics T2, 2017).

Висновки та перспективи подальших розвідок. Отже, контролююча стратегія (і засоби її реалізації) є однією із домінуючих стратегій дискурсу фітнес-занять, вона орієнтована на забезпечення результативності діяльності інструктора та клієнтів під час занять фітнесом. Як виявило дослідження описаних тактик у межах контролюючої стратегії АФД, їх ефективність забезпечується не лише використанням інструктором вербального компонента комунікації, але й невербального; останній здебільшого підсилює та конкретизує перлокутивний ефект попереднього. Без вдавання інструктором до НВК на заняттях фітнесом, де комунікація обмежена специфікою інституційного дискурсу та часом, могли б мати місце непорозуміння та конфлікти.

У **перспективі** результати проведеного дослідження можуть бути використані для вивчення та виокремлення комунікативних стратегій і тактик інших видів дискурсу.

Бібліографічний список

- Білоус, І. М., 2015. Методика дослідження англійськомовного фітнес-дискурсу. В : В. В. Жуковська та О. А. Черниш, ред. *Сучасні філологічні дослідження та навчання іноземної мови в контексті міжкультурної комунікації*. Електронна бібліотека Житомирського державного університету, [онлайн] Доступно : <<http://eprints.zu.edu.ua/18917/>> [Дата звернення 26 жовтня 2021].
- Білоус, І. М., 2011. Визначення дискурсу фітнес-класу як одного із видів спортивного дискурсу. В : Н. С. Лиса, ред. *Проблеми та перспективи лінгвістичних досліджень в умовах глобалізаційних процесів* : Матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф., м. Тернопіль, 7–8 квітня 2011. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, с. 17–19.
- Вежбицка, А., 1997. Речевые жанры. *Жанры речи*, 1, с. 99–111.
- Дубчак, І. Є., 2009. *Спортивний дискурс в російському масмедійному комунікативному просторі*. Кандидат наук. Автореферат. Київський національний університет імені Тараса Шевченка.
- Зильберт, Б. А. и Зильберт, А. Б., 2001. Спортивный дискурс : базовые понятия и категории ; исследовательские задачи. *Язык. Сознание. Коммуникация*, 17, с. 45–55.
- Казеннова, О. А., 2009. *Функционирование фразеологизмов в устном дискурсе (на материале спортивных репортажей)*. Кандидат наук. Автореферат. Институт русского языка имени В. В. Виноградова РАН.
- Кудрин, С. А., 2011. *Базовые метафоры спортивного дискурса как текстопорождающие модели*. Кандидат наук. Автореферат. Московский государственный университет имени М. В. Ломоносова.
- Майклс, Дж., 2021. *Революция тела Фаза 1, Тренировка 1*. [відео онлайн]. Доступно : <<https://www.youtube.com/watch?v=t9ekSUxE7ow>> [Дата обращения 24 октября 2021].
- Мальшева, Е. Г., 2011. *Русский спортивный дискурс : теория и методология лингвокогнитивного исследования*. Доктор наук. Автореферат. Омский государственный университет имени Ф. М. Достоевского.
- Маслоу, А., 1999. *Мотивация и личность*. Пер. с английского А. М. Татлыбаевой. Санкт-Петербург : Евразия.
- Панкратова, О. А., 2005. *Лингвосемиотические характеристики спортивного дискурса*. Кандидат наук. Диссертация. Волгоградский государственный университет.
- Снятков, К. В., 2009. *Коммуникативно-прагматические характеристики телевизионного спортивного дискурса*. Кандидат наук. Диссертация. Вологодский государственный университет.
- Солощук, Л. В., 2009. *Взаємодія вербальних і невербальних компонентів комунікації у сучасному англomовному дискурсі*. Доктор наук. Автореферат. Київський державний університет імені Тараса Шевченка.
- Шмелева, Т. В., 1990. Речевой жанр. Возможности описания и использования в преподавании языка. *Russistik. Русистика. Научный журнал актуальных проблем преподавания русского языка*. 2, с. 20–23.
- Austin, J. L., 1962. *How to do things with words*. Oxford : Clarendon Press.
- Фэрклоу, Н., 2009. Диалектика дискурса. Перевод Е. Кожемякина. *Современный дискурс-анализ*, [онлайн] 1(1). Доступно: <<http://www.discourseanalysis.org/ada1/st9.shtml>> [Дата обращения 26 октября 2021].

- Fat Burning Classics T2*, 2017, [video online] Available at : <https://www.youtube.com/watch?v=grSf1ocSUIU> [Accessed 26 October 2021].
- Fonda, J., 2014. *Light Aerobics & Stress Reduction Program*. [video online]. Available at : <https://www.youtube.com/watch?v=fF9hff5NpOM&list=PLAGJE-LKMj8yNx9egISe7S9LLwA9F6xsS> [Accessed 21 October 2021].
- Fonda, J., 2021. *Workout Beginners*, [video online] Available at : <https://www.youtube.com/watch?v=HVrTxJcotFQ> [Accessed 26 October 2021].
- Harper, B., 2013. *Bob Harper Beginner short workout*. [video online]. Available at : <https://www.youtube.com/watch?v=naJtNxEuBqw&t=124s> [Accessed 20 October 2021].
- Kress, G., 1989. *Linguistic Process in Sociocultural Practice*. Oxford : Oxford University Press.
- Sacks, H., 1972. An initial investigation of the usability of conversational data for doing sociology. In : D. Sudnow, ed. *Studies in social interaction*. New York : Free Press, pp. 31–74.
- Searle, J. R., 1979. *Expression and meanin : studies in the theory of speech acts*. Cambridge : Cambridge University Press.

References

- Austin, J. L., 1962. *How to do things with words*. Oxford : Clarendon Press.
- Bilous, I. M., 2015. Metodyka doslidzhennia anhliiskomovnoho fitnes-dyskursu [The methodology of researching the English fitness discourse]. In : V. V. Zhukovska and O. A. Chernysh, eds. *Suchasni filolohichni doslidzhennia ta navchannia inozemnoi movy v konteksti mizhkulturnoi komunikatsii [Modern philological research and teaching foreign languages in the context of intercultural communication]*. Zhytomyr State University Library, [online] Available at : <http://eprints.zu.edu.ua/18917/> [Accessed 26 October]. (in Ukrainian).
- Bilous, I. M., 2011. Vyznachennia dyskursu fitnes-klasu yak odnoho iz vydiv sportyvnoho dyskursu [Defining fitness discourse as one of the types of sports discourse]. In : N. S. Lysa, ed. *Problems and perspectives of linguistic research in the conditions of globalized processes : Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference, Ternopil, 7–8 April 2011*. Ternopil : Ekonomichna dumka TNEU, pp. 17–19. (in Ukrainian).
- Dubchak, I. Ye., 2009. *Sportyvnyi dyskurs v rosiiskomu masmediinomou komunikatyvnomu prostori [Sports discourse in Russian mass media communicative space]*. Ph.D. Abstract. Kiev National Taras Shevchenko University. (in Ukrainian).
- Fairclough, N., 2009. Dialektika diskursa [The Dialectics of Discourse]. Translated by E. Kozhemyakin. *Sovremennyj diskurs-analiz*, [online] 1 (1). Available at : <http://www.discourseanalysis.org/ada1/st9.shtml> [Accessed 26 October]. (in Russian).
- Fat Burning Classics T2*, 1988, [video online]. Available at : <https://www.youtube.com/watch?v=grSf1ocSUIU> [Accessed 26 October 2021].
- Fonda, J., 2014. *Light Aerobics & Stress Reduction Program*. [video online]. Available at : <https://www.youtube.com/watch?v=fF9hff5NpOM&list=PLAGJE-LKMj8yNx9egISe7S9LLwA9F6xsS> [Accessed 21 October 2021].
- Fonda, J., 2021. *Workout Beginners*, [video online]. Available at : <https://www.youtube.com/watch?v=HVrTxJcotFQ> [Accessed 26 October 2021].

- Harper, B., 2013. *Bob Harper Beginner short workout*. [video online]. Available at : <<https://www.youtube.com/watch?v=naJtNxEuBqw&t=124s>> [Accessed 20 October 2021].
- Kazenova, O. A., 2009. *Funkcionirovanie frazeologizmov v ustnom diskurse (na materiale sportivnykh reportazhei) [Functioning of phraseological units in oral discourse (based on the materials of sports reports)]*. Ph.D. Abstract. V. V. Vinogradov Russian Language Institute of the Russian Academy of Sciences. (in Russian).
- Kress, G., 1989. *Linguistic Process in Sociocultural Practice*. Oxford : Oxford University Press.
- Kudrin, S. A., 2011. *Bazovye metafory sportivnogo diskursa kak tekstoporozhdaiushchie modeli [Basic metaphors of sports discourse as text generating models]*. Ph.D. Abstract. Lomonosov Moscow State University. (in Russian).
- Malysheva, E. G., 2011. *Russkii sportivnyi diskurs: teoriia i metodologiia lingvokognitivnogo issledovaniia [Russian sports discourse: theory and methodology of linguocognitive research]*. Ph.D. Abstract. Omsk F. M. Dostoevsky State University. (in Russian).
- Maslou, A., 1999. *Motivatciia i lichnost [Motivation and personality]*. Translated from English A. M. Tatlybaeva. Sankt-Peterburg : Evraziia. (in Russian).
- Michaels, J., 2021. *Banish Fat Boost Metabolism Complete Workout*. [video online]. Available at : <<https://www.youtube.com/watch?v=t9ekSUxE7ow>> [Accessed 24 October 2021].
- Pankratova, O. A., 2005. *Lingvosemioticheskie kharakteristiki sportivnogo diskursa [Linguosemiotic characteristics of sports discourse]*. Ph.D. Dissertation. Volgograd State University. (in Russian).
- Sacks, H., 1972. An initial investigation of the usability of conversational data for doing sociology. In : D. Sudnow, ed. *Studies in social interaction*. New York : Free Press, pp. 31–74.
- Searle, J. R., 1979. *Expression and meanin: studies in the theory of speech acts*. Cambridge : Cambridge University Press.
- Shmeleva, T. V., 1990. Rechevoi zhanr. Vozmozhnosti opisaniia i ispolzovaniia v prepodavanii iazyka [The speech genre. The options of description usage]. *Russistik. Russian studies. Scientific journal of topical problems of teaching the Russian language*, 2, pp. 20–23. (in Russian).
- Sniatkov, K. V., 2009. *Kommunikativno-pragmaticheskie kharakteristiki televizionnogo sportivnogo diskursa [Communicative-pragmatic characteristics of television sports discourse]*. Ph.D. Dissertation. Vologda State University. (in Russian).
- Soloshchuk, L. V., 2009. *Vzaiemodiia verbalnykh i neverbalnykh komponentiv komunikatsii u suchasnomu anhlomovnomu dyskursi [Interaction of Verbal and Non-Verbal Components of Communication in Modern English Discourse]*. Ph.D. Dissertation. Kiev National Taras Shevchenko University. (in Ukrainian).
- Vezhbitcka, A., 1997. Rechevye zhanry [Speech genres]. *Speech genres*, 1, pp. 99–111. (in Russian).
- Zilbert, B. A. and Zilbert, A. B., 2001. Sportivnyi diskurs : bazove poniatii i kategorii; issledovatel'skie zadachi [Sport discourse: basic notions and categories; esearch tasks]. *Language. Mind. Communication*. 17, pp. 45–55. (in Russian).

Стаття надійшла до редакції 01.11.2021.

I. Medvedska

Ye. Vienievtseva

THE MEANS OF LANGUAGE OBJECTIVATION

OF THE CONTROLLING STRATEGY OF ENGLISH FITNESS DISCOURSE

The intensification of globalization inevitably leads to the change of people's values, the emerging of new social institutions, and, as a consequence, new institutional discourses. Thus, the dominating values of the XXth and XXIst centuries are strong health and good looks, which are embodied in the notion "healthism" – the high level of medical (physiological and nutritional) awareness. The popularization of healthy lifestyle and a beautiful body, as well as the promotion of fitness clubs resulted in the appearance of such a type of a discourse as fitness discourse, which we define as a variety of sports discourse that comes as a unique independent cognitive-communicative phenomenon, a relatively soft and flexible type of institutional communication which at the same time possesses the features of individual-oriented communication.

It is a generally acknowledged fact that any discourse has its communicative tasks and aims, realizes basic needs and values of its participants, hence, it is based on a standard set of strategically oriented utterances. Discourse of fitness classes is not an exception.

The article deals with the language means which realize the informative-teaching strategy within the framework of English fitness discourse that can be defined as an independent social practice that reflects certain mental and verbal characteristics of speakers and realises the communicative intentions of individuals aimed at satisfying diverse lower and higher needs. Basing on the research of the contextual semantics of the typical language units set, characteristic of a specific communicative tactics of English fitness discourse, as well as using the systemic-functional and stylistic methods along with semantic-syntactical analysis, we identified the textual implications and connotations of certain verbal units, that possess the potential to influence the addressee of English fitness discourse.

The research resulted in singling out the following communicative tactics of the controlling strategy: the tactics of monitoring, check-back, reminding, approval / disapproval, which realize the main communicative intention that is to control the correctness of performing the workout techniques, as well as eliminating the available mistakes during fitness lessons and to ensure the result of workouts. The control strategy alongside with the means of its implementation is considered to be one of the dominant ones in the discourse of physical activities and is aimed at ensuring the effectiveness of the instructor and the clients during the physical activities. The results of the research can be used to study and strengthen the communicative strategies and tactics of other discourses.

Key words: *institutional discourse, fitness discourse, communicative intention, communicative strategy, communicative tactics, speech act.*